

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

His, qui sibi adscribunt in testamento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

ptura notarii. Ita intelligit Rich. Malum. z ita etia videtur sensu...

ADDITIONES.

- a ALEX. C Si quis decurio. Vide quod in materia huius libri post Bart. in Limpuberi. s. de fal. z quod not. Barto. in l. vniuers...

LEX

Bi falsi. In questione falsi, verique parti incum bit omnis probandi, z eius pena est pe...

LEX

Amis. Quocumque modo falsum committatur, potest de eo civiliter, z criminaliter agi. h. super verbo. Et hac gl. cum recto. duo. i. Primo ad hoc vt quis incidat in penam falsi, requiritur quod illud falsum, quod fecit, ali...

ADDITIONES.

- a ALEX. C Noceat. Adde quod licet non noceat, sufficit qd potuerat nocere. l. si falso. s. eo. z in l. qui veluti. s. eo. z hic adde rex. z ibi Bar. in l. s. in rationibus. ff. eo. z vide Bal. in addi. spe. in situ. de erec. sen. in iij. co. vide Imo. in l. s. ff. quemad. testa. ape. adde quod Pau. de cas. consi. c. consulit per hanc gl. quod falsificans postea libri sui pnuari non sit puniendus. L. ut adde de falsificante pnuatam scriptur. Bal. consi. c. r. ij. lib. j. P. A. V. P. C. Alii cui nos ceat. Vide Sozi. consi. c. iij. z consi. c. Pau. de Lastr. consi. c. ij. Eller. consi. l. r. r. col. h. z consi. l. r. vij. vol. j. Sand. in trac. male. in rub. de fal. col. h. z. Fel. in c. j. col. h. veru. falsit secundo extra de prescri.

- a De his qui sibi adscribunt in testamento. Rubr. XXIII. ADDITIO.

AND. BAR. B. C. Et vide consi. Bart. incipiens, quidam filius, presorfer, adscripsit suo patri legatum, notarius existens, vide pro isto titu.

LEX

Quanquam. No. ex hoc titu. quod notarius non potest cōficere instrumentum ad sui vtilitatem, quod tene menti.

ADDITIONES.

- a ALEX. C Quanquam. Adde Bart. in l. situs. s. sequens. z in l. si pater in fi. ff. de fal. * CLAVD. DE SEISS. C Ad sui vtilitatem. Quid autem si specialiter non concernat commodum suum, sed in vniuerso pura quia testator instituit pro mioribus, z scribens sit de illis, vide Bret. consi. l. r. r. vij. in j. dubio.

De falsa moneta.

Rubr. XXIII.

LEX

Si quis. Not. ter. istius l. in fi. dicit quod etas pupillorum quicquid videt ignorat, Item not. ex glo. quod ille potest videre monetam, qui habet ex privilegio principis, z forte illud privilegium concedam pnuatis non valeret, sed solum cōcessum communitatibus, ideo illi de falsico. qui faciunt eudi nozenos, non possunt.

ADDITIONES.

- a ALEX. C Si quis. Hec lex est notabilis, ideo ad multa signatur, maxime ad id, quod no. Bart. in l. j. de fabri. lib. r. Sed an alchymista puniatur, vide An. de Jher. Bal. in c. j. que sint regalia, z ibi etia refert. Old. cōsuluntie: qz si expeditur tauri pro rāto, z tale pro tali, tunc alijs falsificationibus, no puniatur, z vide in c. quāto. de iureiu.

Ad legem Iuliam repetundarum. Rubr. XXVII.

LEX

Vniuersus. Vides ergo quomodo tenentur iudices pro officialibus suis, vel pro familia sua. Dicit ibi s. de assessor. in l. si post deposita. Dicitur ibi, z l. cum si exhibuissent. ff. de pub. quod. not.

ADDITIONES.

- a ALEX. C Ut vniuersus. Bar. in l. qui iurasse in prin. ff. de iurciu. alle. l. si. huius n. conuincta. l. merito. ff. pro socio.

Quando civilis actio criminali præiudicat. Rubr. XXXI.

LEX

VNICA.

Actio criminalis que dicitur, z que civilis, z quo intentatur, Actio civilis ex delicto quando dicitur prosequi rem familiarem, quando estimacione damni, z quando vindictam.

Plerisque. Vnde dicitur in duas partes. Primum mo ponit vnum dicim. Secundum do illud exemplificat per multa exempla. Secunda ibi sic demus, z breuiter hoc intendat. Quādo ex vno facto dicitur criminalis, z civilis actio, que prosequitur rem familiarem, potest actor intentare vtranque non simul, sed vna post aliam. Ad euidenciam huius lo debet scire tu iuuenis, quod actor criminalis dicitur illa, per qua venit applicandum aliquid fisco, vel vna dicitur in corpus, ita quod parti nihil applicatur. Actio civilis dicitur illa per quam aliquid petitur applicari parti, vt fide sepulchro rei, vel in interesse. Item de actorio civilis, que ex delicto dicitur, quando dicitur prosequi rem familiarem, quod est secundum veram opin. quando agitur ad estimacione alicuius damni, vel interesse licet illud duplicetur, vel quadruplicetur, non curat. Exemplum in actione furti, nā in actione furti duplicatur estimacio rei, vel in interesse. Item in actione legis. Equitatis, z similit, quādo dicitur prosequitur vindictam, vt quando cōpēt ad estimacionem iniurie, vt in actione iniuriarum, vel sepulchri violati, licet enim ille, qui recepit alapā, nullum passus sit damnum, tamē agit iniuriarum ad vindictam iniurie sue. Hoc premisso, venio ad casum. In hoc principio op. z videtur quod vna actione electa non possit redire ad alia, vt l. pretor. edict. s. j. ff. de iniu. Sol. Quādo civilis, z criminalis cōpēt ad vindictā, tunc vna electa nō potest redire ad alia, vt ibi, sed quando vna competit ad vindictā, alia prosequitur rem familiarem, tunc lex nostra procedit. Sed cōtra hoc opp. ff. de pu. bli. andi. l. interdum. Solu. Hec est vera, licet vtraque possit iudicari, tamen nō simul, sed post vna intentatam, potest redire ad aliam. Tria ergo habes in summa colligere ex lege ista, z ex ista materia. Primo quod est in electione actionis quā cōpēt prius, civilis, an criminalis, vt hic, qz est verum, præterquam in lege Com. de lica, z in actione iniuriarum. Non enim debet pretor. permittere vt prius proponatur actio iniuriarum, per quam præiudicaretur legi Com. de lica. vt l. pretor. edict. s. j. ff. de iniu. secundum Jac. de Alre. licet gl. ibi aliter intelligat. Item predicta sunt vera, quando duobus actio mouetur ab eodem, scilicet si vnum ab vno, aliud ab alio. Tunc enim non est locus electioni, sed preferatur actio criminalis, licet ista est materia l. si. s. de ord. iu. Item predicta sunt vera, quādo criminalis z civilis proponuntur per se principaliter, scilicet si vna principaliter, alia incidenter, tunc ista est materia. l. j. z s. de ord. iu. de adul. l. quoniam z ad l. lila. de pla. l. preses. Secundo habens notare ex l. ista, z ex eo quod i. dicitur in solutio. contrarioribus, qz civilis z criminalis nō potest intentari simul z semel in eodem libello, quod intellige verum, quando vtriusqz petitur, per modum actionis, quod principaliter intentare, sed si aliquis accusatur criminaliter, per iudicis officium petitur restitutio rei, ex equitate possit hoc fieri, vt l. interdum, s. qui furem. ff. de fur. z l. ij. s. si dicantur. alium reg. Dicitur plene in l. de iur. s. j. ff. de pub. ind. Tercio not. quod potest intentari vnum ex istis iudicijs, potest aliud intentari. Quod intellige verum, si primum iudicium sit finitum abolutione, vel sententia condemnatoria, sed si esset finitum per sententiam absolutioam, tunc sicut optinet. Pla. z gl. nostras. Dicitur tamen in casibus pluribus, extra de re iur. l. v. z idem omnes doc. modern. videtur distinguere, aut absolutio est lata super factis, z parit exceptio nem rei iud. in alio. Aut super iure, z tunc fecus, quod dicitur in ista materia tractatum in l. s. j. ff. de bon. rap.

ADDITIONES.

- a ALEX. C Rem familiarem. Quando actio civilis descendens ex delicto dicitur prosequi rem familiarem z quando vindictam, per Bart. in l. v. ff. de iniur. b ALEX. C Solu. qz civilis. Quā actio civilis concurrat cum criminali, vide per Bart. in l. ij. circa punc. in v. bo. rap. z in l. p. de calum. z vide casum no. in l. s. de iu. per Bal. vbi quid iuris si pars pena applicetur fisco, z pars parti, an possit cumulari, per Salum l. si quis ad se fundam. s. ad l. Jul. de vi.